

הנחיות להגשת מאמרים לפרסום ב'קתדרה'

קתדרה הוא כתב-עת שפיט(Journal Refereed), והמאמרים המוגשים לפרסום מבוקרים על ידי עורך אחראי ולפחות שני קוראים-עמיתים הבקיאים בתחום המחקר. המאמרים עוברים עריכה לשונית קפדנית ולכל מאמר נלווים איורים.

תוכן העניינים

* הגשת כתב-היד למערכת

* הכנת כתב-היד לדפוס

I. גוף המאמר

א. פרקי משנה

ב. כתיב

ג. פיסוק

ד. קיצורים וראשי תיבות

ה. מספרים

ו. תאריכים

ז. הדגשות

ח. מובאות

ט. תעתיק מלועזית

י. ציונים ביבליוגרפיים

II. הערות השוליים

א. דרכי ציון ההערות בגוף המאמר

ב. הציונים הביבליוגרפיים בהערות

1. כללי

2. מראי מקום במקרא ובספרות חז"ל

3. מראי מקום בספרים חיצוניים ובמקורות קלסיים וכנסייתיים

4. ספרים

5. מאמרים בכתבי-עת

6. מאמרים בקבצים

7. מאמרים בספרי יובל ובספרי זיכרון

8. עבודות דוקטור ועבודות מוסמך

9. מילונים ואנציקלופדיות

10. תעודות

11. עיתונים יומיים

ג. שונות

1. הערת כוכבית

2. הפניה חוזרת למראה מקום

3. ציון מאמרים וספרים אחדים

III. טבלאות, שרטוטים, איורים

* נספח: כללי התעתיק מערבית לעברית

הגשת כתב-היד למערכת

א. היקף המאמר לא יעלה על 7,500 מילים (כולל הערות השוליים).

ב. כתב-היד יוגש בתוכנת וורד (WORD), כקובץ נלווה בדואר אלקטרוני לכתובת

cathedra@ybz.org.il

ג. יש לכתוב את הטקסט כולו (לרבות נספחים והערות) בגופן בגודל 12 וברוח כפול ולהשאיר שוליים של 2.5 ס"מ.

ד. ההערות לטקסט והנספחים יובאו בנפרד, לאחר גוף המאמר.

ה. לכתב-היד יצורפו איורים – תצלומים, ציורים, שרטוטים והעתקי תעודות – או הפניות למקורות שמהם ניתן להשיג איורים מתאימים.

ו. יש לצרף לכתב-היד:

שם המחבר/ת וכותרת המאמר באנגלית.

תמצית המאמר (בעברית עד 150 מילים, באנגלית עד 200 מילים).

הכתובת האקדמית.

כתובת דואר אלקטרוני, הכתובת הפרטית ומספרי טלפון להתקשרות דחופה.

- ז. אם יאושר המאמר לפרסום לאחר תהליך השיפוט, המערכת תמציא למחבר/ת את כתב-היד לאחר העריכה הלשונית לביקורת חוזרת ולהשלמת פרטים חסרים. אין להכניס בשלב זה שינויים נוספים על אלה הנדרשים על ידי המערכת.
- ח. האחריות לדיוק היא בראש ובראשונה על המחבר/ת, במיוחד במובאות, במראי מקום, בשמות, בתאריכים ובמספרים.
- ט. האחריות המשפטית למאמר מוטלת על המחבר בכל מקרה שבו תוגש תביעה נגד יד יצחק בן-צבי מחמת הפרסום.
- י. המחבר מעביר את זכויות הפרסום במאמר בכל דרך (הדפסה, פרסום, מדיה אלקטרונית וכו') ליד יצחק בן-צבי ללא כל שיוך. פרסומו בבמות אחרות מותנה בקבלת אישור מערכת 'קתדרה' והנהלת יד יצחק בן-צבי.
- יא. הפרסום ב'קתדרה' חייב להקדים פרסום של המאמר בכל בימה אחרת ובכל שפה שהיא.

הכנת כתב-היד לדפוס

- I. גוף המאמר**
- א. פרקי משנה**
- * יש לחלק את המאמר לפרקי משנה ולקבוע את כותרותיהם.
 - * יש להימנע מריבוי סוגים של כותרות משנה.
 - * בסוף הכותרת אין להטיל נקודה.
- ב. כתיב**
- * הכתיב מושתת על כללי הכתיב המלא שקבעה האקדמיה ללשון העברית (סיוון תשע"ז, יוני 2017), המופיעים באתר האקדמיה ללשון העברית במרשתת.
 - * במקרים של חשש מקריאה דו-משמעית או לא נכונה (מילים ושמות לועזיים) כדאי לנקד ניקוד חלקי, אך בדרך כלל יש להשתדל להימנע מניקוד.
- ג. פיסוק**
- * יש לנהוג על פי כללי הפיסוק שקבעה האקדמיה ללשון העברית (מרחשוון תשע"ח, אוקטובר 2017), המופיעים באתר האקדמיה ללשון העברית במרשתת.
 - * אין להטיל נקודה בסוף פסקה או הערה המסתיימת בלועזית.

* יש להשתמש במירכאות בודדות לציון דיבור ישיר, מובאות קצרות, שמות ספרים, ספרים, כתבי-עת, מאמרים, מחזות, סיפורים, שירים וכיוצא באלה המובאים ברצף הטקסט, שמות מוסדות וכן מילה או ביטוי שאינם משמשים במשמעותם הרגילה. מירכאות כפולות ייכתבו רק אם יש לשים במירכאות מילה, משפט או קטע הכלולים כבר במירכאות.

ד. קיצורים וראשי תיבות

- * יש להימנע מקיצורים ומראשי תיבות בגוף המאמר, אלא אם הם נהגים בדרך כלל כמילה, כגון חז"ל, רמטכ"ל, האו"ם, חו"ל.
- * אין לכתוב ראשי תיבות בלועזית בתעתיק עברי, אלא אם הצורה העברית מקובלת, למשל: אונסקו"פ; ראשי תיבות בלועזית ייכתבו בלי נקודה, למשל: PEF; ראשי תיבות בלועזית הנהגים במקור כרצף של שמות אותיות יש לכותבם בצורה זו, למשל: די-די-טי.
- * שמות פרטיים ייכתבו במלואם באזכורם הראשון בגוף המאמר. אם יש לאדם יותר משם פרטי אחד אפשר לכתוב רק את השם הפרטי הראשון במלואו והשם (או השמות) הבא(ים) ייכתבו(ו) בראשי תיבות, למשל: יהושע פראוור, ויליאם פי אולברייט. באזכורים נוספים בהמשך המאמר יש להסתפק בשם המשפחה בלבד.

ה. מספרים

- * מספרים יש לכתוב במלואם, מימין לשמאל, וביניהם קו טווח (n-dash), למשל: בשנים 322–326 (ולא: 322-326).
- * המספרים 1–99 ייכתבו בדרך כלל במילים, ושאר המספרים ייכתבו בספרות, אך שמופיעים בה נתונים מספריים רבים רצוי לכתוב את כולם בספרות

ו. תאריכים

- * תאריכים יש לכתוב במלואם, למשל: 22 בפברואר 1954; י"ח בתשרי תש"ם.
- * תאריך משלים יש לציין בסוגריים עגולים, למשל: י"ח בתמוז תשכ"ו (6 ביולי 1966).
- * ברישום מניין שנים לספירה הכללית יש להזדקק לציונים לפסה"נ, לסה"נ. ברישום מניין שנים להגירה יש לציין זאת במפורש, למשל: שנת 56 להגירה, או: שנת 56 (ה).

ז. הדגשות

* יש להמעיט ככל האפשר מהדגשות בגוף המאמר. הדגשות יודפסו בעברית באות עבה, ובלועזית – באות נטויה (*italics*).

ח. מובאות

- * מובאות צריכות להיות זהות לחלוטין, בכתיבן, בלשונן ובפיסוקן, למקור המצוטט. כל סטייה – הסבר, תוספת, הדגשה וכדומה – יש לציין במפורש בסוגריים מרובעים, למשל: 'בהשפעתו של ב"י [בן-יהודה] נועד כאן מנין אנשים ונשבעו לדבר בינם לבין עצמם **רק עברית** [ההדגשה שלי], בין בשבת ובין בחול, בבית וברחוב'.
- * מובאות קצרות מארבע שורות יובאו במירכאות (לא כפולות). מובאות ארוכות, בנות ארבע שורות ויותר, יוזחו פנימה (indent) ויובאו ללא מירכאות. יש להימנע ככל האפשר ממובאות ארוכות בלועזית.
- * לאחר כל מובאה בלועזית יש להוסיף את תרגומה בסוגריים עגולים, למעט מובאות באנגלית, שאין צורך להביא גם את תרגומן. אם במובאה בעברית יש מילים אחדות בשפה זרה, יש להוסיף את תרגומן בתוך המובאה בסוגריים מרובעים.
- * פסיחות במובאות יש לציין בשלוש נקודות בסוגריים מרובעים, למשל: 'אדריאנוס מתואר בספרות התלמודית בצורה אמביוואלנטית [...] יותר משיש בדברים כדי לבטא את תסכול והזעם שנגרמו לעם כתוצאה ממהלכיו המדיניים'.
- * מראי מקום למובאות ייכתבו בהערות השוליים, ולא יינתן מראה מקום בגוף המאמר למעט לפסוקי מקרא.

ט. תעתיק מלועזית

- * בתעתיק מילים ושמות לועזיים משפות אירופיות יש לנהוג על פי כללי התעתיק מלועזית לעברית של האקדמיה ללשון העברית (מרחשוון תשע"ח, אוקטובר 2017), המופיעים באתר האקדמיה ללשון העברית במרשתת. הכללים מבוססים על העיקרון שיש לתעתק את המילים והשמות על פי הגייתם הנשמעת לנו ולא על פי כתיבם בשפת המקור.

* בתעתיק מערבית יש לנהוג על פי הכללים הבאים בנספח להנחיות אלה. שמות ספרים לועזיים הנזכרים ברצף הטקסט ייכתבו בדרך כלל בתרגום לעברית, אך שמות כתבי-עת ועיתונים ייכתבו בתעתיק או במקור.

י. ציונים ביבליוגרפיים

* יש להימנע משילוב ציונים ביבליוגרפיים בגוף המאמר; מקומם בהערות השוליים.

II. הערות השוליים

א. דרכי ציון ההערות בגוף המאמר

* בגוף המאמר יש לכתוב את מספרי ההערות בספרות עיליות, ללא סוגר, לאחר סימן פיסוק או גרש (אך לפני קו מפריד), למשל: לאחר מותו של הורדוס התחדשה טביעת המטבעות בעיר.⁷⁰ רצוי לציין את מספר ההערה בסוף משפט או בסוף פסוקית, כדי שלא לקטוע את רצף הקריאה.

* מספר הרומז למראה מקום של מובאה יבוא בסופה, למשל: כדברי צ'רצ'יל:

.....⁴⁴ ולא: כדברי צ'רצ'יל:⁴⁴.....

* ההערות ימוספרו במספור רצוף, ללא חלוקות משנה (לא: 4, 22* וכדומה).

* אין לכתוב הערה לכותרת, למעט הערת כוכבית (ראו להלן).

ב. הציונים הביבליוגרפיים בהערות

1. כללי

* פרסום הנזכר לראשונה יובא על כל פרטיו, במתכונת שתפורט להלן

* אם הפרסום מצוי הן בעברית והן בשפות אחרות, יועדף הנוסח העברי, בתנאי שהוא כולל את האסמכתה הנדרשת.

* את המילים ראו, עיינו, השוו וכיוצא באלה יש לכתוב במלואן, אחריהן יבואו נקודתיים. יש להשתמש במילים טכניות בעברית ולא בלועזית, למשל: במיוחד

(ולא: esp.), השוו (ולא: cf.).

2. מראי מקום במקרא ובספרות חז"ל

- * אין לקצר את שמות ספרי המקרא. מספרי הפרקים והפסוקים יצוינו באותיות ללא גרש או גרשיים. בין מספר הפרק למספר הפסוק או הפסוקים יבוא פסיק. ניתן לציין מראי מקום בגוף המאמר. למשל: בראשית א, יד; שמואל א י, יא
- * גם במראי מקום מן הברית החדשה יש לרשום את מספרי הפרקים והפסוקים באותיות ללא גרש או גרשיים. במראי מקום מן הקוראן יש לרשום את מספרי הסורות והפסוקים בספרות (אפשר גם להפנות לסורות על פי שמותיהן, אך יש לנקוט אחת מן השיטות בעקביות). בין מספר הפרק (או הסורה) למספר הפסוק או הפסוקים יבוא פסיק. אם מצטטים מחיבורים אלה יש לציין את התרגום שעליו מסתמכים.

* דוגמאות למראי מקום בספרות חז"ל:

- משנה, ראש השנה א, ב
תוספתא, ראש השנה כ, א (מהדורת ליברמן, עמ' 311)
ירושלמי, ראש השנה ב, ג (נח ע"א; טור 670)
בבלי, סנהדרין ד ע"א
מכילתא דר' ישמעאל, שירה ב (מהדורת ח"ש הורוביץ וי"א רבין, ירושלים תש"ל, עמ' 122)
בראשית רבה נה, ז (מהדורת י' תיאודור וח' אלבק, ירושלים תשכ"ה, עמ' 590–592)

3. מראי מקום בספרים חיצוניים ובמקורות קלסיים וכנסייתיים

- * מראי מקום במקורות אלה ייכתבו במתכונת כפולה: מראה מקום בחיבור על פי חלוקתו הקדומה (ספר, פרק, פרשה, סימן וכדומה), ולאחר מכן בסוגריים מראה מקום מלא במהדורה או בתרגום שעליהם הסתמך/הסתמכה המחבר/ת (מספר[י] עמוד[ים]). למשל:

- מקבים ב יב, יג (תרגום ד' שוורץ, ירושלים תשס"ה, עמ' 234)
בן סירא נ, א–ד (מהדורת מ"צ סגל, ירושלים תשי"ט, עמ' שמ–שמא)
יוסף בן מתתיהו, קדמוניות היהודים, ט, יא, ב, 236–237 (תרגום א' שליט, ירושלים תש"ד, עמ' 335)

Herodotus, *Historiae*, II, 104 (ed. A.D. Godley, I [Loeb Classical Library, 117–120], Cambridge, MA 1982–1990, pp. 390–393)

ויטרוביוס, על אודות האדריכלות, ח, ג, 8 (תרגום ר' רייך, תל אביב תשנ"ז, עמ' 180)

Eusebius, *Onomastikon*, 'Dan' (ed. E. Klostermann [Die griechischen christlichen Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderte, 11, 1], Leipzig 1966, p. 76)

Egeria 48, 1 (eds. E. Francheschini & R. Weber, *Itinerarium Egeriae* [Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium, 175], Turnhout 1965, p. 89)

4. ספרים

א. סדר הפרטים

* שם המחבר/ת, כותר הספר : כותר משנה, מספר המהדורה, מספר הכרך : כותר הכרך, שם העורך/עורכת / המהדיר/ה או המתרגם/המתרגמת (הסדרה ומספר הכרך בסדרה), מקום ההוצאה ושנת ההוצאה, מספרי העמודים או הטורים, מספרי ההערות, האיורים, הלוחות, הטבלאות, המפות, הנספחים, התעודות או הכתובות שאליהם מכוונת ההפניה.

ב. שם המחבר/ת

* שם המחבר/ת ייכתב כפי שהוא מופיע בשער הספר.
* השם הפרטי ייכתב בראשי תיבות לפני שם המשפחה, למשל: מ' גיל; ח"ה בן-ששון.
בלועזית יש לכתוב את האות הראשונה של השם הפרטי ולאחריה נקודה, ואם למחבר/ת שמות פרטיים אחדים יש לכתוב את האות הראשונה של כל אחד מהשמות ואחרי כל אות נקודה, למשל: M.D. Herr. אם שני העיצורים הראשונים בשם מהווים הגה אחד יש להביא את שניהם, למשל: Th. Cole
* אם לספר יש שניים או שלושה מחברים יש להיזקק בעברית לווי"ו החיבור ובלועזית לסימן & לפני השם האחרון, למשל: ג' ביגר, נ' ליפשיץ וח' פרץ; K.M. Stern, E. Sutton & A. Smith אם יש יותר משלושה מחברים יש להיזקק למילה ואחרים, ובלועזית – et al. אחרי השם הראשון, למשל: מ' שטרן ואחרים; D. Chen et al.

* אחרי שם המחבר/ת או שמות המחברים יבוא פסיק.

ג. כותר הספר

* כותר הספר ייכתב כלשונו בשער הספר, ללא קיצורים וללא השמטות, למשל:
חלוקת ארץ-ישראל בתקופת המקרא, ולא: חלוקת א"י בתקופת המקרא. כותר ספר
בלועזית ייכתב באות נטויה (*italics*).

* כותר ספר בשפה לועזית לא שכיחה (כגון שפות סלוויות) ייכתב בשפת המקור
ויצורף לו תרגום בסוגריים עגולים, למשל:

(יומן עלייה לרגל לארץ הקודש) T. Kegel, *Dziennik z pielgrzymki de Ziemi Świętej*,
Peplin 1873

* כותר ספר בערבית אפשר לכתוב בתעתיק עברי או לטיני, למשל: מחיי אלדין אלנווי,
כתאב אלאדיכאר, קהיר 1323 (ה).

* יש לכתוב גם כותר משנה של ספר. בין כותר הספר לכותר המשנה יפרידו
נקודתיים, למשל: א' הטל, יהדות צפון-אפריקה: ביבליוגראפיה, ירושלים תשל"ג.
* האות הראשונה בכותר ספר באותיות לטיניות ובכותר משנה תיכתב תמיד באות
גדולה (*capital letter*), ומלבד זאת בכותרים באנגלית ייכתבו באות גדולה
שמות עצם, שמות תואר, פעלים, תוארי הפועל וכינויי קניין; בכותרים ספרים
בגרמנית ייכתבו באות גדולה שמות עצם בלבד; ובכותרים ספרים בצרפתית,
באיטלקית ובספרדית ייכתבו רק שמות פרטיים באות גדולה. כללים אלה חלים גם
על כותרות מאמרים ועל שמות סדרות.
* אחרי כותרת הספר יבוא פסיק.

ד. מספר המהדורה

* בהפניה למהדורה שאינה המהדורה הראשונה של ספר ייכתב מספר המהדורה
בספרה עילית בצמוד לכותר הספר ואחריה יבוא פסיק, למשל: א"א אורבך, חז"ל:
פרקי אמונות ודעות⁴, ירושלים תשל"ח. בדרך כלל אין צורך לציין מספר הדפסה של
ספר שלא נעשו בה שינויים של ממש.

* בהפניה לדפוס צילום, זהה למקור, יש לכתוב את מקום הוצאתו ושנת הוצאתו
ובסוגריים עגולים את מקום הוצאתו ושנת הוצאתו של הספר המצולם, למשל: "י

בריל, יסוד המעלה, ירושלים תשל"ח (מגנצא תרמ"ג), עמ' 68; E.R. Bevan, *The House of*

Seleucus, I, London 1966 (London 1902), pp. 61, 63, 232

ה. מספר הכרך

- * מספר הכרך יצוין ללא המילים כרך, vol. וכדומה. בספר עברי ייכתב מספר הכרך באותיות עבריות, ללא גרש; בספר לועזי – בספרות רומיות, למשל: E. Brünnow & A. von Domaszewski, *Die Provincia Arabia*, III, Strassburg 1909
- * אם קיימת חלוקת משנה של הכרכים יש לציין באופן מלא, למשל: ב"צ דינור, ישראל בגולה, א, ספר שלישי.
- * אם יש לכרך יותר יש לרשום לאחר מספר הכרך נקודתיים ולאחריהן לכתוב את כותרו, למשל: M. Stern, *Greek and Latin Authors on Jews and Judaism*, I: *From Herodotus to Plutarch*, Jerusalem 1974
- * אחרי מספר הכרך יבוא פסיק.

ו. העורך/העורכת / המהדיר/ה או המתרגם/המתרגמת

- * לפני שם העורך/העורכת / המהדיר/ה או המתרגם/המתרגמת יש לכתוב מהדורת, בעריכת, תרגום/תרגמה, ed., trans. וכדומה, למשל: י"מ אלבוגן, התפילה בישראל, בהתפתחותה ההיסטורית, בעריכת יי היינמן, תרגם יי עמיר, תל אביב תשל"ב; Kyrillos von Skythopolis, *Vita Euthymii*, ed. E. Schwartz, Leipzig 1939
- * אחרי שם העורך/העורכת / המהדיר/ה או המתרגם/המתרגמת יבוא פסיק.
- * לציון שמות עורכי קבצים ראו להלן, סעיף 6.

ז. הסדרה

- * שמה של סדרה ומספר הכרך בה ייכתבו לאחר שם הספר בסוגריים עגולים; בין שם הסדרה למספר הכרך וכן לאחר הסוגר השני יבואו פסיקים; מספר הכרך בסדרה עברית ייכתב באותיות עבריות או בספרות, ובלועזית – בספרות (רגילות), למשל: יי ידן, הממצאים מימי בר-כוכבא במערת האיגרות (מחקרי מדבר יהודה, א) ירושלים תשכ"ג.

* אם מושם הדגש על שם הסדרה, יבוא שמה לפני שם הכרך; במקרה זה יבוא נקודתיים לפני שם הכרך, ללא סוגריים, למשל: R. Pfister & L. Bellinger, *The Excavations at Dura-Europas, II: The Textiles*, New Haven, CT 1945

ח. מקום ההוצאה

* מקום ההוצאה של ספר ייכתב כפי שהוא מופיע בשער הספר, אך שמות מקומות בעברית יתוקנו לצורה המקובלת היום, למשל: ניו יורק (במקום: נויארק), ונציה (במקום: ויניציאה). בספרים שיצאו בארצות-הברית ייכתב גם קיצור שם המדינה. אם יצא הספר בשני מקומות תבוא ביניהם בעברית וי"ו החיבור ובלועזית – &, למשל: London & Leiden

* אם לא נזכר מקום ההוצאה בשער הספר או במקום אחר בספר יש לציין זאת במפורש בסוגריים מרובעים: בעברית [חמ"ד], חסר מקום דפוס; ובלועזית [n.p.], כלומר no place. אם המקום ידוע אך אינו נזכר בשער הספר יש לכותבו בסוגריים מרובעים, למשל: [וילנה]; ואם המקום משוער יש להוסיף לשם המקום סימן שאלה, למשל: [וילנה:].

* בין מקום ההוצאה לשנת ההוצאה לא יבוא סימן פיסוק.

ט. שנת ההוצאה

* שנת ההוצאה של ספר עברי תיכתב בתאריך עברי, להוציא מקרים שבהם מופיע בשער הספר תאריך לועזי בלבד.

* לציון שנות הוצאתה של סדרה, אנציקלופדיה וכדומה שטרם ראו אור כל כרכיה יש לכתוב את שנת ההוצאה של הכרך הראשון ולאחריה קו טווח.

* דין שנת הוצאה שאינה נזכרת בשער הספר כדין מקום הוצאה שלא נזכר: בעברית [חש"ד], חסרה שנת דפוס; ובלועזית [n.d.], כלומר no date. אם שנת ההוצאה אינה נזכרת אך המחבר/ת יודע/ת אותה יש לכותבה בסוגריים מרובעים, למשל: [תרמ"ט]; ואם השנה משוערת בלבד יש להוסיף סימן שאלה, למשל: [תרמ"ט:].

* אחרי שנת ההוצאה יבוא פסיק.

י. מספרי פרקים או כותרותיהם

* אין להפנות לפרקים של ספר (על פי מספריהם או כותרותיהם), אלא יש לציין את מספרי העמודים שאליהם מכוונת ההפניה. רק בהפניה לספר שטרם ראה אור, ושעמודיו טרם מוספרו, אפשר להפנות לפרק(ים) מתוכו, ויש להקדים למספר הפרק את המילה פרק(ים) או chap., chaps.

יא. מספרי העמודים או הטורים

* למספרי העמודים שאליהם מכוונת ההפניה יש להקדים את הציון עמ' (הן לעמוד הן לעמודים) ובלועזית (בכל השפות) – p. (לעמוד בודד) ו-pp. (לשני עמודים ויותר).
למספרי טורים יש להקדים את הציון : טור(ים), .col., cols.
* מספרי העמודים והטורים ייכתבו במלואם – בעברית מימין לשמאל ובלועזית משמאל לימין, למשל : עמ' 1217–1219 ; 189–193 cols. יש להימנע מקיצורים כגון ואילך או f., ff.
* בסוף סדר הפרטים של מראה המקום תבוא נקודה. אם נותרו עוד פרטים, כגון הערות או איורים, יבוא אחרי מספרי העמודים פסיק, והנקודה תבוא אחרי פרטים אלה.

יב. מספרי ההערות, האיורים, הלוחות, הטבלאות, המפות, הנספחים, התעודות או הכתובות

* להפניה להערה או להערות יש להקדים בעברית את המילה הערה, הערות, ובלועזית – n. (nn.).
* להפניה לאיור(ים), ללוח(ות) לטבלה / טבלאות, למפה / מפות או לנספח(ים) יש להקדים בעברית איור(ים), לוח(ות), טבלה / טבלאות, מפה / מפות, נספח(ים), ובלועזית – ill(s) , fig(s) , pl(s) , map(s) , table(s) , app(s) . –
* להפניה לתעודות או לכתובות יש להקדים בעברית מס', ובלועזית – no.

5. מאמרים בכתבי-עת

א. סדר הפרטים

* שם המחבר/ת, כותרת המאמר במירכאות (לא כפולות), כותר כתב-העת, מספר הכרך, מספר החוברת (תאריך הפרסום), מספרי העמודים שאליהם מכוונת

ההפניה, למשל: ב' מזר, 'כתובת על רצפת בית-הכנסת בעין-גדי', תרביץ, מ (תשל"א), עמ'

H. Busse, 'The Sanctity of Jerusalem in Islam', *Judaism*, 17 (1968), p. 457 ; 23–18

* לרישום מראה מקום בעיתון יומי ראו להלן, סעיף 11.

ב. שם המחבר/ת

* שם מחבר/ת מאמר ייכתב כשם מחבר ספר, ראו לעיל, סעיף 4.

* אחרי שם המחבר/ת יבוא פסיק.

ג. כותרת המאמר

* כותרתו של המאמר תיכתב במלואה ותובא במירכאות (לא כפולות).

* אחרי שם המאמר יבוא פסיק.

ד. כותר כתב-העת

* כותר של כתב-עת בלועזית ייכתב באות נטויה (*italics*).

* אחרי שם כתב-העת יבוא פסיק.

ה. מספר הכרך

* מספר הכרך יצוין ללא המילים כרך, vol. וכדומה. בכתבי-עת עבריים ייכתב מספר

הכרך באותיות עבריות או בספרות (רגילות), כמופיע בשער כתב-העת; בכתבי-עת

לועזיים – תמיד בספרות (רגילות).

ו. מספר החוברת

* יש לציין את מספר החוברת בכתב-עת הרואה אור בחוברות ולא בכרכים או בכתב-

עת שכרכיו מחולקים לחוברות, ושמספור העמודים מתחיל מחדש בכל חוברת

(ובמקרה זה ייכתב מספר החוברת לאחר מספר הכרך, ובין מספר הכרך למספר

החוברת יבוא פסיק).

ז. תאריך הפרסום

* תאריך הפרסום ייכתב כפי שהוא מופיע בשער החוברת ויירשם בסוגריים עגולים.

* אחרי הסוגר השני יבוא פסיק.

ח. מספרי העמודים, ההערות, האיורים, הלוחות, הטבלאות, המפות, הנספחים, התעודות או הכתובות

* אלה ייכתבו בהפניה לכתב-עת כבהפניה לספר.

6. מאמרים בקבצים

* סדר הפרטים: שם מחבר/ת המאמר, כותרת המאמר במירכאות (לא כפולות), שם עורך/עורכת הקובץ ואחריו (עורך/עורכת) או (ed.), כותרת הקובץ, מקום ההוצאה ושנת ההוצאה, מספרי העמודים שאליהם מכוונת ההפניה, למשל: "היינימן, קבע וחיידוש בתפילה היהודית", ג"ח כהן (עורך), התפילה היהודית: המשך וחיידוש, ירושלים תשל"ח, עמ' 75–85; Y. Tsafir, 'The Byzantine Setting and its Influence on Ancient Synagogues', L.I. Levine (ed.), *The Synagogue in Late Antiquity*, Philadelphia, PA 1987, pp. 147–157

7. מאמרים בספרי יובל ובספרי זיכרון

* הפניה למאמר בספר זיכרון או בספר יובל תיכתב כהפניה למאמר בקובץ, ראו לעיל, סעיף 6. אם בכותרת הספר לא נזכר שמו של האדם שלכבודו הוצא יש להזכירו לאחר הכותרת בסוגריים עגולים, למשל: "רצהבי, 'איגרות יהודי תימן לר' חיים נחום ז"ל", "רפאל (עורך), ספר מרגליות: מאמרים ומחקרים לזכרו של הרב ראובן מרגליות ז"ל, ירושלים תשל"ג, עמ' רעט; P. Brock, 'A Monothelite Florilegium in Syriac', C. Laga, J.A. Munitz & L. van Rompey (eds.), *After Chalcedon: Studies in Theology and Church History offered to Prof. A. van Roroy*, Louvain 1985, pp. 37–38

8. עבודות דוקטור ועבודות מוסמך

* סדר הפרטים: שם המחבר/ת, כותרת העבודה במירכאות (לא כפולות), עבודת דוקטור (ובלועזית Ph.D. dissertation) [או: עבודת מוסמך (ובלועזית M.A. thesis)], שם האוניברסיטה, שנת ההגשה, מספרי העמודים שאליהם מכוונת ההפניה, למשל: "ישי, 'סיעתיות בתנועת העבודה בישראל', עבודת דוקטור, האוניברסיטה

העברית בירושלים, תשל"ט, עמ' 143–144; ג' שמיר, 'קרית ענבים: גיאוגרפיה ישובית של משק הררי', עבודת מוסמך, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשל"ל, עמ' 20.

9. מילונים ואנציקלופדיות

* סדר הפרטים: (שם המחבר/ת), כותרת הערך במירכאות, כותר המילון או האנציקלופדיה, מספר המהדורה, מספר הכרך, מקום ההוצאה ושנת ההוצאה, מספרי העמודים או הטורים שאליהם מכוונת ההפניה, למשל: 'רוח', א' בן-יהודה, מילון הלשון העברית הישנה והחדשה, יג, ירושלים 1952, עמ' 6482; 'יבום וחליצה', אנציקלופדיה עברית, יט, ירושלים תשכ"ח, טורים 120–122; M. Sharon, 'al-Khalil', *Encyclopaedia of Islam*², IV, Leiden 1978, cols. 954–961

10. תעודות

* סדר הפרטים: שם הכותב, כותרת התעודה במירכאות או תיאורה, תאריך התעודה, שם הארכיון, פרטי התיק, למשל: מ' אוסישקין אל א' ורבורג, 22 בדצמבר 1906, הארכיון הציוני המרכזי, ירושלים, L1/25; תזכיר של ל' כהן, 'לגורל יחסינו עם העם הדרוזי', 2 בנובמבר 1937, הארכיון הציוני המרכזי, ירושלים, S25/3539; יי סגל אל משרד המושבות, 19 ביולי 1940, CO 733/418/75094, Public Record Office, London

11. עיתונים יומיים

* סדר הפרטים: שם המחבר/ת, כותרת הידיעה או המאמר במירכאות, כותר העיתון, תאריך הפרסום המלא, מספרי העמודים, למשל: ד' בן-גוריון, 'רשימותיו של אזרח', דבר, 3 באוגוסט 1955, עמ' 2.

* הפניה לשבועון יכולה להיכתב כהפניה לעיתון יומי או כהפניה לכתב-עת, אך יש לנקוט אחת משתי האפשרויות בעקביות.

ג. שונות

1. הערת כוכבית

* הערה שעניינה דברי תודה או הסבר על מהות המאמר תובא בראש ההערות ותצוין בכוכבית, למשל: * מאמר זה הוא נוסח מורחב של הרצאה שנשאתי בכינוס...

2. הפניה חוזרת למראה מקום

- * הפניה חוזרת למראה מקום זהה לחלוטין בכל פרטיו בהערה סמוכה לזו שבה הופיע לראשונה תיכתב במתכונת: גרוס (שם).
- אם מספרי העמודים בהפניה החוזרת שונים מאלה שבהפניה הראשונה תיכתב ההפניה במתכונת: גרוס (שם), עמ' 25.
- * הפניה חוזרת למראה מקום זהה לחלוטין בכל פרטיו בהערה שאינה סמוכה לזו שבה הופיע לראשונה תיכתב במתכונת: גרוס (לעיל, הערה 2).
- אם מספרי העמודים בהפניה החוזרת שונים מאלה שבהפניה הראשונה תיכתב ההפניה במתכונת: גרוס (לעיל, הערה 2), עמ' 3–36.

3. ציון מאמרים וספרים אחדים

- * לציון מספר מאמרים או ספרים בהערה אחת יש להיזקק לנקודה ופסיק בין פריט לפריט, למשל: ש' ייבין, מלחמת בר-כוכבא, ירושלים תשי"ב, עמ' 135; מ' אבי-יונה, אטלס כרטא לתקופת בית שני, המשנה והתלמוד, ירושלים 1974, עמ' 38.
- * הוא הדין לציון מאמרים או ספרים של אותו מחבר/ת בהערה אחת; במקרה כזה כל פריט חדש ייפתח בעברית בתיבה הנ"ל ובלועזית – idem לזכר, eadem לנקבה, eidem לרבים, eadem לרבות, ואחריה יבוא פסיק, למשל: ג' שלום, ראשית הקבלה, ירושלים ותל אביב תש"ח; הנ"ל, הקבלה בפרובאנס, ירושלים תשי"ט; J. Schacht, *The Origins of Muhammadan Jurisprudence*, Oxford 1950; idem, *An Introduction to Islamic Law*, Oxford 1964

III. טבלאות, שרטוטים, איורים

- * איורים, מפות ולוחות מצורפים ימוספרו באופן שוטף (במספור שונה מזה של עמודי הטקסט) ובטקסט יצוין המקום המוצע לשיבוץ כל אחד מהם.
- * כל איור, מפה או לוח שהכרחי להזכירם בגוף המאמר יצוינו בטקסט לפי המספור הנ"ל, למשל: ראו: איור 1.
- * לכל איור יצורף נוסח מוצע של כתובית. אם נדרש הדבר בטקסט, תתחיל הכתובית בנוסח: איור 1: ...
- * איורים ותעודות שחלה עליהם זכות יוצרים ידאגו המחברים לקבל רשות לפרסמם.

נספח: כללי התעתיק מערבית לעברית

א. עיצורים

א	א	ض	ז
ב	ב	ط	ט
ת	ת	ظ	ז
ת'	ת'	ع	ע
ג	ג	غ	ג
ח	ח	ف	פ
ח'	ח'	ق	ק
ד	ד	ك	כ
ד'	ד'	ل	ל
ר	ר	م	מ
ז	ז	ن	נ
ס	ס	ه	ה
ש	ש	و	ו
צ	צ	ی	י

ב. תנועות

1. אמות הקריאה שבערבית יסומנו באמות הקריאה העבריות אל"ף, וי"ו ויו"ד, כגון כתאב, סכון, כביר.
2. כשאין בערבית אם קריאה יתווסף ניקוד לפי שיקול דעת, כדי להקל על הקורא. הכסרה תסומן בחיריק, והדמה בקובוץ, כגון כתאב, מחמד. העיצור וא"ו המנוקד בפתחה ינוקד בעברית בפתח (כדי שלא יראה כאם קריאה).

ג. סימנים נוספים

1. שדה (ō) לא תסומן בתעתיק העברי.
2. תא מרבוטה (ö) בצורת הנפרד תיכתב אה, כגון מדרסה; בצורת הנסמך את, כגון מדרסת אלקרויין.
3. אלי"ף מקצורה בצורת תיכתב באל"ף, כגון עלא (على).
4. מדה (ā) תיכתב בשתי אל"פין, כגון אאכל (أكل).

ד. הערות

1. תווית היידוע בערבית (ال) תיכתב בתעתיק עברי תמיד במלוואה (גם לפני אותיות השמש), צמוד למילה, בלא מקף, כגון אלקדס, צלאח אלדין.
2. אלי"ף הנכתבת בערבית מעל האות תיכתב באל"ף אחר האות, כגון אלרחמאן (الرحمن), יוצאת מכלל זה המילה الله, הנכתבת אללה.
3. המילים מוחמד, קוראן וסולטאן ייכתבו בווי"ו. שמות ארצות וערים ייכתבו : טורקיה, איסטנבול, בוכרה, אפגניסטן, פקיסטן וכו'.